

הוכן ע"י סוכל עיין הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים • מיקוד 91430

טל/פקס 6515004 (אחה"צ) daf@dafyomi.co.il

זבחים דף צ"ג ע"א

לגין או הזאה של מי חטאת שעברו על מקום טמא באויר ולא נגעו בטומאה, מה דינם?

הזאה	לגין	
לרבה בהו"א: טמא לאביי: טהור ¹	טמא	לר' עקיבא
טהור	טהור	לחכמים

ניתז דם חטאת על בגד טמא [שטומאה וכיבוס באם כאחד], האם טעון כיבוס?

אליבא דרבא ³	לרב חסדא וכדמתרץ אביי ²	
טעון כיבוס	אין טעון כיבוס	לר' אלעזר
טעון כיבוס	טעון כיבוס	לחכמים

¹ סבר רבה בתחילה שטעמו של ר"ע הוא שהעברת כלי של מי חטאת ע"ג מקום טמא חשיב כמונח שם, ולפי"ז גם לגבי הזאה צריך להיות הדין כן שכמונח דמי, ועל זה הקשה לו אביי מברייתא מפורשת שמודה ר"ע בהזאה. ולכך אמר אביי שכו"ע מודים דלאו כמונח דמי, והכא בלגין נחלקו בגזירה שמא יניחו במקום טמא, שלר"ע גזרינן ולרבנן לא, וא"כ זה שייך דוקא בדבר שעודו בידו, אולם בהזאה שיצאה מתחת ידו כבר, בזה אין לגזור וגם ר"ע מטהר. [ורבה אחר שתרגם אביי לפניו כן - הודה לו].

² פי', דאביי העמיד את מחלוקת ר' אלעזר וחכמים במי חטאת שנטמאו האם הם מטהרים, שלר"א מועילים לטהר כמו שמצינו שמטהרים מי חטאת לנדה, הגם שכשנוגעים בה הם נטמאים, ואף שנדה היא טומאה שבאותה שעה, מ"מ יליף ר"א טומאה קדומה מטומאה שבאותה שעה, דהיינו שכמו שאת הנדה הם מטהרים אף שנטמאים, כך גם אם היו טמאים קודם הם מטהרים. וחכמים חולקים ולא מדמים, וס"ל שא"א ללמוד טומאה קדומה מטומאה של אותה שעה. ולפי"ז גם בסוגיין נחלקו ר"א וחכמים האם ילפינן להיפך טומאה של עכשיו מטומאה קדומה, שלר"א ילפינן וכי היכי שבטומאה קדומה אין טעון כיבוס כך בטומאה של עכשיו כגון שניתז דם חטאת על בגד טמא ג"כ אין טעון כיבוס. ורבנן לא לומדים, וא"כ הגם שבדם טמא [שהוא טומאה קדומה] אין טעון כיבוס, כאן בניתז על בגד טמא [טומאה של עכשיו] כן טעון כיבוס.

³ רבא פירש שבין לר"א ובין לחכמים אין לומדים טומאה קדומה מטומאה של עכשיו, ומחלוקתם היא, שר"א סבר דכיון שהזאה צריכה שיעור ומצרפין להזאות, א"כ הטיפה הראשונה של הזאה שנוגעת בנדה היא טמאה ואין בה שיעור הזאה לטהרה, ואח"כ כשתגיע עוד טפה ותצטרף להזאה לטהרה, הרי שהיא מצטרפת עם הטיפה הראשונה שנטמא כבר, ומזה ילפינן שמי חטאת שנטמאו מטהרין [והוא לימוד של טומאה קדומה מטומאה קדומה]. ורבנן סברי שאין הזאה צריכה שיעור, וא"כ הוא טומאה של עכשיו, דהטיפה הראשונה מטהרת את הנדה מטומאת מת וגם נטמאת הטיפה מטומאת הנדה כאחד. ועכ"פ לכו"ע לא ילפינן טומאה קדומה מטומאה של עכשיו, וא"כ גם לענין כיבוס בניתז על בגד טמא לא ילפינן מדם טמא, אלא אדרבה טעון כיבוס.

חוקן ע"י סוכל עיין הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים • מיקוד 91430

טל/פקס 6515004 (אחה"צ) daf@dafyomi.co.il

זבחים דף צ"ג ע"ב

עורות דלהלן, שניתז עליהם דם חטאת, האם טעונים כיבוס?

הופשט וחשב עליו לשטיח	הופשט ולא חשב עליו כלום ⁴	עד שלא הופשט	
טעון כיבוס	טעון כיבוס	אינו טעון כיבוס	לר' יהודה
טעון כיבוס	לרש"י: אינו טעון כיבוס ⁵ לתוס': טעון כיבוס ⁶	אינו טעון כיבוס	לר' אלעזר

⁴ אמנם אינו מחוסר מלאכה בשביל להשתמש בו, ויכול אם ירצה להשתמש בו לשטיח וכדומה בלא תיקון. אולם אם הוא מחוסר איזה תיקון כדי להשתמש בו, לכו"ע אינו אפי' דבר שראוי לקבל טומאה ואינו טעון כיבוס.

⁵ הכי גריס רש"י בדברי ר"א בברייתא [דף צ"ד רע"א], יכול שאני מרבה עור משהופשט [שיהיה טעון כיבוס], ת"ל בגד וכו'. מבואר שעור אפי' משהופשט אינו מקבל טומאה לר"א. וכן הגירסא להדיא במשנה שלפנינו: ר"א אומר עור משהופשט אינו טעון כיבוס.

⁶ תוס' ד"ה מנין, חולקים על רש"י וס"ל דכיון שעור שהופשט ואינו חסר לא מחשבה ולא תיקון מלאכה, ולא חישב עליו לעשות לו איזה קיצוע, הרי הוא מקבל טומאה, ומצינו שאמר ר"א מה בגד דבר המקבל טומאה אף כל המקבל טומאה, וע"כ עור כזה משהופשט הוא מקבל טומאה, א"כ גם לר"א צריך כיבוס. ולשיטתם הנפק"מ בין ר"א לר' יהודה [במה שר"א אמר דבר המקבל טומאה ור"א אמר ראוי לקבל טומאה] הם הג' דברים המבוארים להלן בסוגין, והם: א'. מטלית הפחותה מג' אצבעות כל זמן שלא חשב לעשותה טלאי לחלוקו - שאינה מקבלת טומאה אולם ראויה, ונחלקו בה לענין כיבוס של"א אינה טעונה ולר' יהודה טעונה. ב'. בגד שחישב לעשות עליו ציור שאינו מקבל טומאה [ורק ראוי], ונחלקו כנ"ל לענין כיבוס. ג'. עור שראי לשטיח שחישב לקוצעו שאינו מקבל טומאה [ורק ראוי], ונחלקו עליו כנ"ל לענין כיבוס. [והיינו שנחלקו בדברים שמחוסרים מחשבה לטומאה, אולם בדברים שאין מחוסרים מחשבה לטומאה אלא מקבלים טומאה כמות שהן גם ר"א מודה שטעונים כיבוס. ודברים שמחוסרים מעשה בשביל שיקבלו טומאה גם ר' יהודה מודה שאינם צריכים כיבוס - דהא אפי' אינם ראויים לקבל טומאה].